

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50 —
mesec : 2, 20 —

V upravnštvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 60.

V Ljubljani, v sredo 13. marca 1901.

Letnik XXIX.

Naš položaj z ozirom na svetovno politiko.

Gnothi savton — spoznaj samega sebe — ta rek grškega filozofa velja še danes, tako za posameznika kakor za cele narode. Zato pa predno razmislimo svoje razmetane in zamotane domače razmere, skušajmo spoznati zdajno položanje našega naroda v velikem kalejdoskopu svetovnega gibanja, in spoznavši to, skušali bomo pokazati pravo pot, po kateri naj stremimo, da uredimo svoje delovanje, da se reši naš mali drobci na velikem slovanskem drevesu, da rešimo svojo narodno individualnost.

Naše položanje glede na svetovno politiko hočemo obdelati samo toliko, kolikor je potrebno za naša nadaljna izvajanja.

Naša slovenska pokrajina leži na važni cesti zdajne svetovne trgovine. Svoj čas, po odkritju Amerike, je več stoletij obračal se evropski promet novemu svetu. Amerika ni bila samo dežela, kamor so obračali in še obračajo svojo pot delavci in drugi podjetni evropski stanovniki, Amerika bila je tudi izhoren trg za evropsko industrijo. Bajni napredek novega sveta pa je tekom zadnjih desetletij provzročil, da se je v gospodarskem oziru vzlasti severna Amerika osvobodila gospodarske odvisnosti evropske. Ameriška industrija tekmuje in ponekod prekaša evropsko, in ameriško poljedelstvo preplavlja evropske trge s svojimi plodovi ter provzroča občutne agrarne krize v starikavi, do zob oboroženi in z davki preobloženi Evropi. Ameriški trg se zapira srednjeevropski industriji, zato pa išče ta industrija in je že našla nova trgovišča v bližnjem in daljnem iztoku ter v Afriki.

Pot za prevoz evropskih izdelkov na iztok je sredno morje, ki je s tihim oceanom zvezano po sueškem kanalu. Kakor za časa cvetočih italjskih mest in republik, tako kaže vse, da postane sredozemno morje zopet jedna najvažnejših točk v velikem svetovnem pomorskem prometu.

Tu pa moramo odgovoriti na vprašanje, kdo pa gravituje s svojo trgovino, oziroma s svojimi obrtnimi izdelki k sredozemskemu morju? No, na to pač ni treba dosti pomisljati, da pač mejaši ob tem morju, Francozi, Italijani in Avstrija.

Ali še jeden je, in jako važen politični in gospodarski faktor je, ki z orjaško silo teži proti srednjemu morju, in to je Nemčija.

Nemška industrija in z njo zvezana trgovina se je bohotno, do nepričakanega viška razvila v par desetletjih. Bogati in umni Francozi morajo priznavati, da je nemška industrija in trgovina kvantitativno prekosila njihovo, in celo morje obvladujoča Anglija je zelo vznemirjena za svoj trg v Afriki in Aziji. Gospodarski pokret Nemčije je odločno fenomenalen, ali ta pokret ima za svoj nadaljni razvoj svojo Ahilejevo peto v tem — da nima svobodnega poto do sredozemskega morja. Njena najkrajša trgovinska pot vede do Genua in Trsta.

Genua je italjsko mesto in manj važno nego Trst.

Najkrajša, najpripravnejša pot za nemško obrt in trgovino proti mali Aziji je pač Trst. Ker pa pripada Trst Avstriji, je za svobodno razvitje te trgovine to dejstvo nekake ovira. Zategadelj je stremenje velike nemške politike to, dobiti v Trstu pod tem

ali onim imenom prosto roko. Politiki, ki stoje v službi velike nemške ideje, bodisi v Nemčiji, bodisi v Avstriji, se v nemajo za nekdanjo carinsko zvezo Nemčije in Avstrije. Na ta način bi nemška trgovina dobila prosto roko v Trstu. Ali to naj je le prva etapa za popolno spojenje z Nemčijo. Element pa, ki vže po svoji naravi mora taki gospodarski politiki nasprotovati z vsemi silami, ta nasprotujoči element pa so prizadeti Slovani: Čehi in Slovenci.

Ne omenjamo številnih brošur, ki se z vso resnobo pečajo z gornjimi projekti in katere vsenemška iredenta tihotapsko širi po Avstriji, omenjam le, da Nemci smatrajo češke pokrajine kot nevarni »Ausfallsthor« Slovanstva in češki narod kot kol (Pfahl) v nemškem mesu, katerega se mora iztrebiti. Slovenci pa smo zopet tak nemški element, ki zapira nemštvu pot do morja, do Trsta.

Slovenci in Čehi so velika ovira ureditvi vsenemške ideje, ideje gospodstva od baltiskega do adrijskega morja. Od tod tedaj izhaja namen krute germanizacije teh dveh slovanskih plemen, od tod tedaj parlamentarna revolucija proti jezikovnim naredbam za češke dežele.

Vsenemška politična ideja v sedanji fazi razvoja fanatično podpira vse, kar bi pospešilo germanizacijo teh dveh slovanskih plemen, in podira na drugi strani vse, kar bi utegnilo krepiti njuno slovanskonarodno individualnost. Bogate resurse nemške kulture, obrta in birokracije, vse to služi bodisi vedoma ali nevedoma tem velikim, vsenemškim ciljem. »Schulvereine«, »Südmarka«, različni »bundia« na Češkem, vse to je vidno orodje, v službi germanizacije.

Velik in nejednak boj imamo voditi vzlasti mi maloštevilni Slovenci. Prišel bo pa čas, ko bo naš veliki narodni nasprotnik v Avstriji in izven Avstrije pokazal odkrito svoje namene, in nastala bode še hujša borba, ki bo odločila, bode li Trst avstrijskoslovanski, ali pa najjužnejša vsenemška luka, Avstrija pa vsenemška doména.

Velika politika ni sentimentalna, ni pravična, najmanj sentimentalna je pa velika politika germanska. V ustih je sicer vse polno sladkih besed o kulturi, humaniteti, ali iz ozirov na materialno korist se gazijo kruto vse pravice, vsa kultura in roke so okrvavljene z krvjo zatiranega. V ime kulture in omike širijo evropski kramarji pitje demoralizujočega opija v Kini, in v ime kulture in pravice se preganja holandski kmet v Afriki, kakor divja zver iz svojih bivališč. In naša velika kulturna Nemčija? Viljem II. naroča svojim vojakom, naj v Kini gospodarijo tako, da bo še čez tisoč let spreletaval Kitajec strah in trepet ob spominu na maščevalno nemško vojsko.

Ni čuda tedaj, ako se nemška kultura kaže tudi v lastni državi v krutosti in nasilnosti proti Slovanom-Poljakom. Še moliti jim ne puste v lastnem jeziku. Usoda poznanskih Poljakov bi pa prišla tudi nad nas, nad avstrijske Slovane, ako bi prišlo kedaj tako daleč in bi vsenemška ideja dobila v Cislajtaniji odločilno besedo.

Politika velikih svetovnih narodov ni pravična v navadnem smislu besede, temveč je gonilna ideja vsega njihovega delovanja sebičnost. Daleč smo še od trenutka,

ko bo ideja krščanstva prekrasila s svojimi velikimi idejami pravičnosti in bratstva srca vseh, in ko tudi v veliki politiki ne bo odločevala kruta sila in bestialni egoizem. Za sedaj pa moramo računati z realnostjo in videti stvari, kakoršne so, in računati s krutimi ali v sedanji svetovni politiki istinitimi besedami: Macht geht vor Recht.

Državni zbor.

Dunaj, 12. sušca.

Nemški listi se še vedno niso pomirili, ker so Mladočehi ustavili obstrukcijo. Še vedno hočejo vedeti, da je vlada Čehom obljubila tajne koncesije. Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je že v gosposki zbornici naglašal, da je neizprosen za narodne koncesije. Državne podpore gospodarskega značaja pa koristijo tudi Nemcem. A ta izjava ni pomirila hujšakačev, in nedeljo je ministerski predsednik voditeljem levičarskih strank v zaupnem razgovoru pojasnil svoje dogovore in obljube češkim voditeljem. Levičarji so menda potolaženi. Tem težavnejše stališče imajo sedaj Mladočehi. Njihova glasila in volivci hočejo vedeti, kaj je vlada obljubila za premirje. Od svojih poslancev zahtevajo, naj jim natečijo čistega vina brez vodenih izgovorov in meglenih obljub. Še glasnejši so agrarci in narodni socialisti, ki Klofača in Fressla proslavljajo kot narodna mučenika, Mladočehom pa očitajo izdajstvo in sebičnost. V nedeljo so v Pragi Klofača nosili na rokah, v Plznu pa vročerknega Fressla. To je sicer dober nauk za Mladočeha, ker so si sami vzgajali političen zarod, ki jim raste čez glavo, toda tako tragična ni še stvar. Može a la Fressl so pene na deročih valovih volitvenega kraja. Danes je slaven le tisti politik, ki mnogo kriči, kakor sraka na bregu. Izkušnje pa kažejo, da so taki možje večkrat veliki kričarji, a slabi delavci. In tako se utegnejo tudi Fresslovi volivci kmalo prepričati, da jim njihov zastopnik ne bode prinesel zlatih orehov z Dunaja »Narodni Listy« pa zahtevajo, naj se snidejo zaupniki mladočeške stranke, da slišijo od poslancev, kaj jim je vlada obljubila. Mi sodimo, da so v Pragi nekateri krogi preradovedni in s tem le obtežujejo stališče svoje delegacije. Ako bodo mladočeški poslanci morali za vsak tak tičen korak odgovor dajati svojim zaupnikom, potem se bodo morali vsak teden shajati v Pragi. Vse kaže, da je politično vreme vedno še negotovo, premenljivo, in da parlamentarni stroj še ni v pravem tiru.

Vojaški novinci.

Včerašnja seja se je pričela šele ob 5. uri zvečer in je trajala čez 10. uro. Na dnevnem redu je bilo drugo branje vladne predloge o vojaških novincih za tekoče leto. Oglašanih je bilo do 100 govornikov. Prvi je govoril češki poslanec dr. Fořt. V dolgem svojem govoru je označil razne vzroke se danje »parlamentarne krize«, ter dokazoval potrebo ustavne premembe. Govor je bil sicer jako poučen in zanimiv, a skoraj gotovo pripravljen za adresno debato. Dr. Fořt je vodja radikalnega krila v češkem klubu in v teh mejah se je gibal tudi njegov govor.

Dr. Skedl, kakor znano, potomec slovenske rodovine s Kranjskega, je zagovarjal nemški centralizem in izražal razne želje svojih volivcev v Bukovini.

Udržal, Pastor, Kaiser in dr. vi-tez Kozłowski so stvarno razpravljali razne nedostatke militarizma ter želje in zahteve širših slojev prebivalstva glede olajšave vojaške službe. Stvarni nasveti, opravičene želje, nujne zahteve! Žal, da minister za deželno brambo navadno odgovarja: Nihče ne more več dati, nego ima. Za vsako željo ima svoje pomisleke, za vsako zahtevo svoje ugovore s stališča vojne uprave.

Danes je prvi govoril socijalni demokrat Daszynski. Njegove besede so grom, njegova pisava je kri. Ostro je bičal razne senčne strani militarizma. Baval se je z okupacijo Krete in vojno v Kini. Navajal pa je tudi slučaje, ko je mogel duška dajati svojemu demokratskemu srcu. Povedal je mnogo stvarnega, uvaževanje vrednega, večinoma pa je govoril skozi okno svojim somišljenikom.

Za njim je skoraj dve uri govoril minister za deželno brambo, grof Welsersheimb. Odgovarjal je na razne zahteve tekom debate. Priznaval je opravičenost zahtev, da se vojaki ob času žetve prepuščajo poljedelcem za delo in sploh kmetom olajšajo bremena. Toda — dokler druge države vedno množe svoje armade, tudi Avstrija ne more zmanjšati svoje. Stokrat pravo trdijo oni, ki se pritožujejo o velikih bremenih. Vojna uprava, naglašal minister, ustreza, kjer more. A več ne more dati, nego ima. Da bode mogoče več kmečkih sinov, ki so doma družini potrebni, uvrščati v reservo, treba je premeniti dotični zakon v dogovoru z Ogersko. Govoril je o dvoboju, ki ga obžaluje, o vojaški pripravi, ki je slabo plačana, in o jeziku v armadi. Politika je izključena, a vzgoja bodi naloga armade. Leta 1866 in 1870 ni zmagal pruski učitelj, ampak dobro vzgojeni narod, ki ljubi svojo domovino in vladarja. Konečno je minister priporočal blagohotno naklonjenost za armado.

Dr. Ploj je naglašal potrebo vojaških olajšav ter ostro grajal, da vojna uprava še vedno po prekupeih kupuje razne potrebščine za armado. Ti prekupeci kmetom in obrtnikom slabo plačujejo, a vojni upravi drago prodajajo. Tu tiči velik nedostatek, ki množi vojne troške. Tako je v ljutomerskem okraju mnogo lepih konj. A vojna uprava jih kupuje od prekupecev po ovinku skozi Ogersko. (Čujte!) Govornik pa ne more priporočati dveletne vojaške službe, ker bi se troški pomnožili in podvojilo število novincev; pač pa naj bi se dovoljevale olajšave sinovom, ki so potrebni za dom.

S tem je bila razprava končana, in oglašeni pro- in contra-govorniki so izvolili glavna govornika. Glavni contra-govornik dr. Kramar je povdarjal pomen češkega naroda za avstrijsko državo in evropsko ravnotežje.

Dr. Tollinger, glavni pro-govornik, je hudo šibal dvoboj in kot zaveden katolik v imenu somišljenikov polagal vojni upravi na srce, naj zatira to protikrščansko, barbarsko razvado.

Koncem debate je bil zopet semenj. Za stvarne popravke so se po vrsti oglasili češki agrarci in socijalci. Govorili so seveda vsevprek, predsednik jih je opominjal, a brez vspeha. Več časa sta govorila Zázvorka in Černy ob enem. V zbornici je velik nemir. Do polu 7. uri se glasovanje ni še vršilo, a sigurno velika večina glasuje za vojaške novince.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. marca.

Migljaj?

Odlikovanje Javorskega z velikim križem Leopoldovega reda, po ravnokar prestani bolezni, vzbujala veliko senzacijo. Znano je, da so v poljskem klubu nastale struje, ki so v odločnem nasprotju proti politiki viteza Javorskega, ki ima vedno ono za prav, kar hoče krona. Splošno se domneva, da je odlikovanje Javorskega migljaj na to stran.

Nemci v lazeih.

Kršč. soc. nemški listi so v hudem prepiru z nemškonacionalnim časopisjem. Nemški kršč. socialci so napravili strašen »greh«, da so v finančnem odseku drž. zbora glasovali za Čeha dr. Kramara kot načelnika in ne za židovskega prijatelja dr. Mengerja. Kršč. listi pravijo, da bi nemški nac. morali isto storiti, ako bi hoteli biti dosledno pri antisemitskem programu ter pravijo, da so nemški nacionalci tisti, ki so kljub dogovoru glasovali proti dr. Weiskirchnerju kot načelniku obrt. ods. in usilili namesto njega svojega pristaša posl. Boheima. Je-li nemška »Gemeinbürgschaft« res poka?

Trozveza.

Časopisi so polni razmišljanj, ali se sedanja trozveza ustani, ali ne. Različno se tolmači govor italijanskega zunanjega ministra Prinettija. Gotovo je skoro, da bi Italijani želeli obnovitev sedanje trozveze, ako bi s tem dosegli udobnosti za izvoz svojih izdelkov v Nemčijo in Avstrijo. Ako pa takih gospodarskih koncesij Italijanom žele avstrijski in nemški podaniki, je drugo vprašanje. No, grožnja, da se sicer Italija pridruži francosko ruska zvezi, utegne na odločilnih mestih uplivati.

Nemci proti Poljakom.

Govor poljskega poslanca Mizerskega v nemškem državnem zboru za pouk krščanskega nauka v poljskem jeziku poljskim otrokom, daje listom povod, da se ozirajo na tužno stanje Poljakov pod nemško vladjo. Pod prusko vladjo sedaj ni niti jedne poljske šole in poljski šolarji se ostro kaznujejo, ako spregovore kako poljsko besedo. V Poznaju je bil obsojen Nemec A. Ross na 30 mark globe, ker je prodajal razglednice, na katerih je bila slika, podobna nekoliko poljskemu orlu. Sodišče je dejalo, da bi taka slika utegnila pri Poljaki gojiti želje za odcepljenje jednega dela Poljske od Prusije. V Berlinu je bil te dni shod, na katerem je govorilo več Poljakov ter pozivalo svoje rojake, naj delajo z vsemi zakonitimi sredstvi proti pruskemu nasilju.

Kraljica Natalija in car.

Car se je obrnil do kralja Aleksandra naj se spravi s svojo materjo. Pooblastil je svojega poslanika v Parizu, naj potuje v Biaric, kjer naj govori z kraljico Natalijo. Poslanik je to nalogo že izvršil in javlja carju, da je Natalija voljna spraviti se s svojim sinom, pripoznati njegovo ženitev in se vrniti v Belgrad, prej pa želi že govoriti tekom spomladi s carjem v Petrogradu. Car je kraljici Nataliji naznanil, da jo v Petrogradu rad vsprejme.

Pomnožitev laške armade?

Angleški, ki je svoje vojaštvo pomnožila za 120.000 mož (vsa angleška armada broji sedaj 680.000 mož), sledi Italija. Italijanski vojni minister zahteva pomnožitev izdatka za vojaštvo od 239 milijonov lir na 290 milijonov lir. Ker je Italija odpravila užitninski davek, bi pač, predno pomnoži svoje izdatke za vojsko, potrebovala prej pokritja za primankljaj, ki ga napravi v blagajni odprava užitninskega davka. Vsekako bo debata o pomnožitvi izdatka za armado v italijanski zbornici prav zanimiva.

Turška vlada proti Bolgarom.

Turška vlada hoče z vso silo udušiti bolgarsko macedonsko gibanje. Navadne ječe v Solunu nič več ne zadoščajo, tako veliko je število aretovanih Bolgarov. Sedaj zapirajo Bolgare tudi v strahovito ječo »sedmih stolpov«, kjer se ujetnike v temnih in vlažnih ječah strahovito muči. Hišne preiskave se ne prenehoma vrše, po deželi se stika po cerkvah in prekopava pokopališča. Iz vasi Gevgli ne sme noben prebivalec, pa tudi notri ne. Učitelj je peljalo v zapor 20 orož-

nikov. Več vasi je že popolnoma zapuščenih. Kruto postopanje Turčije je popolnoma spodobno da spomladi rodi splošno ustajo.

Nemiri na Španskem in Portugalskem.

Komaj je brzojav sporočil, da so Špancem zopet dane ustavne pravice, že se poroča o novih nemirih. Vzrok nemirum je sedaj pobiranje užitninskega davka. V Madridu je ljudstvo uradnike obmetavalo s kamni. Štiri uradniki so ranjeni. Trgovski pomočniki so demonstrirali, ker imajo trgovci ob nedeljah odprte trgovine. Sedaj je zopet mir. V Lizboni so vojaški gojenci politične šole priredili demonstracijo proti jezuitom. Policija je več nemirnežev ranila. Vsi liberalci so radi tega razburjeni. Policija bi morala menda biti s sabljami poglavah — jezuitov, pa bi bilo liberalno časopisje zadovoljno.

Slovenska Matica.

123. odborova seja v sredo dne 6. sušca 1901.

Navzočni: Gg. Fr. Levec (predsednik); A. Bartel, dr. H. Dolenec, A. Funtek, P. Grasselli, dr. I. Janežič, A. Kržič, dr. J. Lesar, Fr. Orožen, R. Perušek, L. Pintar, dr. L. Požar, A. Senekovič, dr. J. Starč, I. Sušnik, I. Šubic, A. Tavčar, dr. A. Ušeničnik, L. Vavru, Fr. Wiesthaler in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). — Skupaj 22.

Zapisnik o 122. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila odbornika prof. Bartel in skriptor Pintar se odobri brez ugovora. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja profesorja Orožen in Funtek. Na ogled je zapisnik o seji knjižnega odseka z dne 4. t. m.

Iz predsedstva se vzame na znanje, da je julija lani tovarnar P. Kosler društvu podaril bakreno ploščo zemljevida svojega očeta in za to darilo prejel pismeno zahvalo. Dne 26. julija 1900 je v Zagrebu umrl predsednik Jugoslovanske akademije Josip Torbar. Matica je akademiji izrazila brzojavno sožaljenje in prejela pismeno zahvalo. Društvo so pri pogrebu zastopali gg. Barlé, Kuralt in Steklasa. Dne 5. avgusta 1900 sta bila pri Slomškovi stoletnici na Ponikvi v društvenem imenu navzočna odbornika dr. Starč in dr. Janežič. Matica je dne 8. avgusta čestitala svojemu mnogoletnemu odborniku prof. M. Pleteršniku, ko je bil povodom umirovljenja odlikovan s podelitvijo Franc Jožefovega reda, in prejela za čestitko pismeno zahvalo. Dne 8. septembra se je iz predsedstva poslala vladiki Strossmayerju, praznujočemu škofovsko 50letnico, brzojavna čestitka. Pri otvoritvi umetniške razstave v Ljubljani, dne 15. septembra, je zastopal društvo odbornik prof. Funtek, pri Prešernovi stoletnici, dan pozneje v Kranju, pa odbornika: ravnatelj Šubic in prof. Funtek. Dne 19. septembra je umrl v Zagrebu dr. Lovro Vidrič, mnogoletni poverjenik. Za pismeno sožaljenje njegovi vdovi, je prejela Matica pismeno zahvalo. Dva dni pozneje se je iz predsedstva poslala čestitka Fr. Paplerju nadučitelju v Borovnici, marljivemu društvu poverjeniku, ko je bil ob svoji 25letnici odlikovan s častnim občanstvom. Dne 24. septembra je umrl v Ljubljani dr. Frančišek Lampe, nad 15 let odbornik, nad 7 let I. podpredsednik. Matica je razgrnila črno zastavo, izdala poseben mrtvaški list, podarila namesto venca Marijanišču, kateremu je bil pokojnik skrben ravnatelj, 25 kron in poskrbela za častno udeležbo pri pogrebu. Dne 1. okt. je umrl v Šoštanju marljivi poverjenik, c. kr. notar J. Kačič. Matica je izrazila njegovi vdovi pismeno sožaljenje in prejela pismeno zahvalo. Dne 10. novembra je Matica čestitala odborniku, ustanovniku in poverjeniku dr. A. Gregorčiču, odlikovanemu z redom železne krone in prejela za čestitko pismeno zahvalo. Dne 15. novembra je v Gradeu umrl bivši odbornik in sotrudnik, vpokojeni prof. V. Urbas. Njegovi vdovi se je izrazilo pismeno sožaljenje in društvu je došla za to pismena zahvala. Dne 1. in 2. dec. se je v Ljubljani slovesno praznovala Prešernova stoletnica. Raznih momentoe te redke slavnosti se je udeležila tudi Matica, pri slovesni akademiji je imel njen predsednik slavnostni govor. Dan pozneje je Matica brzojavno pozdravila hrvaške akademike v Zagrebu, slaveče Prešerna. Dne 11. decembra je umrl v Trnovem pri Ilirski Bistrici usta-

novnik in poverjenik dekan I. Vesel, dne 18. svečna pa ustanovnik in komendant M. Šervicelj na Reberci. Obeh pokojnikov se je društvo o tej priliki dostojno spomnilo. Dne 15. svečna je praznoval ustanovitelj in predsednik »Česke akademije«, stavbni nadsvetnik J. Hlavka svojo 70letnico. Matica ga je o tej priliki brzojavno pozdravila in prejela za pozdrav tudi brzojavno zahvalo.

(Konec prih.)

Dopisi.

Iz Primorja 12. marca. »Vedno o subjektivna« »Edinost« nas je zadnjič zopet »ostro« prišla, ker se je našemu poročevalcu zdela udeležba na shodu političnega društva »Edinost« minole nedelje — pičila. Znano je, da so vsi pridevniki, ki označujejo nedoločena števila, jako prožni, in da ostanejo pojmi pičeli, lepo napolnjeni, ogromni itd., vedno le izraz subjektivnega mnenja. Našemu dopisniku, ki je videl impozantne shode pri sv. Jakobu, v Barkovljah in drugod, se je zdelo, da je bil shod »pičlo« obiskan. Štel pa pač menda tudi poročevalec »Edinosti« ni udeležencev. Sicer pa isti menda sam ni popolnoma gotov svoje stvari, ker je bila glasom prvega poročila telovadnica »Sokolova« »lepo polna«, dočim govori v polemiki z nami že samo o dveh tretjinah. Ako se poročevalec »Edinosti« spomni, da ljudje niso le »stali rama ob rami« — ampak tudi sedeli, se morda še zložimo v tem prepiru za oslovo senco, katerega je provzročila »Edinost«, kakor se vidi, samo za to, da bi pokazala našo »animoznost« ter obrnila zopet enkrat pozornost na-se, ali pa da bi napolnila svoje predale. Morda pa je hotela tudi pokazati, da so ji na razpolago i nemški citati, kakor je zadnjič jasno dokazala, da s svojo »latinščino« še ni pri kraju.

A bstraktnemu pojmu narodnosti moramo pred vsem dati konkretno realno podlago, absolutni abstraktni substantiv moramo spremeniti v odvisen atribut novega realnega substantiva.

To je vendar jasno, zlasti za tržaške delavce! Padla je »prava beseda!« In to pravo besedo je izgovoril »Jug«, in »populariziral« jo je »Edinost«.

A propos! Ako hoče »Edinost« zopet napolniti svoje predale s citatom iz našega lista, naj blagohotno ponatisne vse, ne pa kakor zatinjč, ko si je gospod urednik splel sicer iz naših opazk trnje venec mučeništva, a je modro zamolčal baš najvažnejše od stavke, iz katerih je mej drugim razvidno, da »katoliška« »Edinost« dela reklamo za materijalistički »Jug«, kateremu je darvinizem največja pridobitev človeštva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. marca.

Resnica o Strossmayerju in o Hribarju Hribar se v Ljubljani obrača tako, kakor, da bi on in Strossmayer bila ena duša. »Narod« kaj rad izigrava Strossmayerja proti našemu knezoškofu, češ, naš naj bi bil tak, kakor je Strossmayer, pa bi bilo vse dobro. Zato je Hribar tudi pisal netaktno pismo na slovenski katoliški shod, a ravno takrat je šel k Strossmayerju se mu klanjat in pri njem obedovat. »Vrhbosna« je preložila članek »Boj ali mir«? iz »Slov. lista«, v katerem stoji besede: »Liberalci Hribar obiskuje biskupa Strossmayerja in ta mu vse veruje.« Uredništvo »Vrhbosne« je pa pristavilo: »To nikakor ni res. Mi smo bili pri Strossmayerju zajedno s Hribarjem, pa nismo niti iz ene Strossmayerjeve besede spoznali te vere do Hribarja. Bili smo tudi s knezoškofom Jegličem pri Strossmayerju, pa sma čuli iz Strossmayerjevih ust samo slavo, hvalo in čast Jegliču. Pisatelj bi bil moral reči: Hribar se po Ljubljani hvali, da mu Strossmayer vse veruje. In mnogi drugi se tudi tako hvalijo in zlorabijo dobro in veliko sroce biskupovo, katero se najlepše in najočitneje kaže v divnih govorih, kateri junaško branijo edino sveto katoliško resnico, za katero je Strossmayer pripravljen vselej umreti, kar pa se po mnenju »Vrhbosne« o Tavčarju in Hribarju ne more trditi. Tako, sedaj iz verodostojnega vira vemo za razmerje med Hribarjem in Strossmayerjem.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani razposlalo je ravnokar vsem državnim poslancem spomenico o gospodarskem položaju hišnega posestva, trgovcev in obrtnikov v Ljubljani s posebnim ozirom na državno potresno posojilo leta 1895 s prošnjo, da blagovolé pri glasovanju o podelitvi olajšav glede vračevanja državnega potresnega posojila uvaževati navedene momente, ter glasovati za najizdatnejše olajšave. Spomenico sestavi je predsednik g. dr. Vinko Gregorič, in ker sloni na temeljiti statistiki, bo gotovo podpirala izdatno akcijo naših državnih poslancev.

Glas volivcev. Več volivcev iz Gojzda pri Kamniku je po dogovoru sklenilo izraziti našim državnim poslancem izjavo, da soglašajo z njihovim postopanjem na Dunaju, osobito, da se niso združili z liberalci, obžalujejo odpad dveh spodnještajerskih poslancev, poslance zahvaljujejo na njihovem požrtvovalnem delovanju, zlasti na vspehu g. dr. Šusteršiča, da nam ne bo treba letos vplačevati obrokov brezobrestnega potresnega posojila in jim kličejo: Bog blagoslovi Vaš trud in daj državnemu zboru kmalu mirnih časov! — Na Gojzdu, dne 10. marca 1901.

Moščanski klub ima jutri ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih prijateljski sestanek.

Iz Vrhnike se nam poroča: Tukaj se je od 24. februarija do 3. marca t. l. obhajal vendar enkrat že tako dolgo napovedani sveti misijon. Vodili so ga z zares apostolsko gorečnostjo čast gospodje frančiškani P. Kasijan Zemljak, P. Matej Vidmar in Pater Klemen Grampovčan. Udeležba je bila izredno velika. Navzlic hudemu mrazu in slabemu vremenu je bila vendar velika, prostorna cerkev skoraj pri vseh misijonskih govorih napolnjena polna. Obhajanih je bilo do 4000! To je pač gotovo lep vspeh, ako se pomisli, da je bil misijon prirejen le za domačo faro in so torej izključno skoraj le domači farani mogli opraviti sveto spoved. Dobro vrhniško ljudstvo je s to svojo udeležbo najlepše pokazalo celemu svetu, da se ono nikakor ne boji sv. misijona, kakor so si baje nekatere osebe v svoji zaslepljenosti domisljale, marveč se ga veseli, dobro vedoč, da je sveti misijon največja milost za vsako faro! Ta tako ogromna udeležba pa je gotovo tudi vrlim gospodom misijonarjem najlepša zahvala za ves njihov trud in napor, ki so ga v teh dnevih imeli. Daj Bog tako lepemu delu najlepših, trajnih sadov! Vam pa, č. gosp. misijonarji, kakor tudi vsem onim častitim gospodom, ki so tako požrtvovalno pomagali v spovednici, v imenu cele fare, v imenu vsega ljudstva: tisočera zahvala!

Čuden sneg. Iz Idrije se nam piše: Včeraj je tu snežilo ne kakor po navadi z belim snegom, ampak z rumeno - rudečim. Čudno so gledali ta prizor ljudje, še bolj se čudili, ko je nehalo snežiti, se zvedrilo in nekako zoprno v oči bočeče se odsvitalo od snega. Tukajšnji uradniki so z drobnogledom preiskavali rumeni sneg, ki se je navidez zdel, kakor bi bil z rumenim prahom zmešan. A fini drobni prah ni bil nič drugega, kakor pesek, drobni rumenkasto-rudeči svitli kamenčki. Najbrž ga je vetrovje prineslo tam iz afrikanke Sahare. Morda je to vzrok, da so iz Vipavskega brzojavno popraševali, če Idrija gori? — Včeraj zjutraj so tudi v Gorici imeli podobno prirodno prikazen. Okoli sedme ure je ozračje zabliskalo h kratu v žareče rumeni luči in vsa okolica je žarela kake pol ure v taki svitlobi; vmes pa je padal žolto umazani dež, ki je skalil vodo in onesnažil celo okna. Bila je tudi nenavadna toplota v zraku, potem pa je hitro vse minulo, ne da bi bilo prineslo — konec sveta.

Kako sede naši poslanci na Dunaju. Trdka G. Freytag in Berndt na Dunaju je izdala karto, iz katere se razvidi v kaki vrsti sede naši poslanci v državni zbornici. V srednji pokončni vrsti na desnem robu sede v tretji povprečni vrsti: Šusteršič, Vencajz, Ploj, v četrti Pfeifer, Žičkar, Pogachnik, v peti Berks, Žitnik, Povše, v šesti Robič, Gregorčič, Vuković, nato slede 3 vrste Hrvatov, v predzadnji vrsti so liberalci Tavčar, Plantan, Gabršček, Ferjančič. Vseh poslancev je 425. Vse nemške stranke štejejo 200 poslancev, vse slovanske 191, srednje

stranke (soc. demokrati, Italijani in Rumuni) 33 poslancev. Kolika krivica je v volinlem redu, se vidi iz tega, da je Nemcev v Avstriji le 9,500.000 (36,2 %), Slovanov pa 15,800.000 (60 %).

Delitev šole v Slov. Gradcu. Dosedaj so imeli meščani in slovenski okoličani skupno štirirazredno ljudsko šolo, v kateri je seveda nemščina imela prvo mesto. Sedaj so se meščani ločili ter si ustanovili dvorazredno nemško šolo. Zgradba novega šolskega poslopja je podeljena slatinskemu nemškutarju L. Miglitschu za 64.000 kron. Slovenci so kupili za svojo tri-razredno šolo grad »Rothen-thurn«. Slovenski otroci bodo pač v novi šoli rešeni trpinčenja z nemškim poučnim jezikom.

Sveto leto za lavantinsko škofijo se začne dne 17. t. m. ter se konča s 16. nedeljo po Binkošti. Začetek bo naznanjalo polurno zvonjenje v soboto, dne 16. t. m. po vseh farnih cerkvah.

Slovenska popoldanska služba božja pri sv. Ignaciju v Gorici. Kakor smo že poročali, se je uveljavila v cerkvi sv. Ignacija v Gorici slovenska popoldanska služba božja s slovensko propovedjo za vsako nedeljo in praznik. Kako živa potreba da je ta slov. popoldanska služba božja, nam dokazuje dejstvo, da je udeležba pri istej tako ogromna, da je zelo prostorna cerkev sv. Ignacija vsakokrat popolnoma polna in da je treba zaradi tega po dokončani službi božji zaradi gnječe vsakokrat odpreti velika srednja vrata, da se verniki lažje razidejo.

Nova past štajerskim Slovincem. Štajerski pangermani snujejo neko političko gospodarsko društvo pod naslovom »Slovenska kmečka zveza za Štajersko«. S tem društvom nameravajo loviti slovenske kmete v past ponemčenja. Glasilo teh zvičajnih teženj pa je znani, v »slovenskem« jeziku pisani list »Štajerec«, ki izhaja v Ptuj.

Pri Sv. Kunigundi na Pohorju v okraju Konjice je dne 13. maja 1900 začela poslovati »Hranilnica in posojilnica«. Ista je, kakor se nam piše, do dne 31. dec. 1900 imela prejemkov za 28.248 K 94 h, izdatkov pa za 28.103 K 94 h, torej denarnega prometa za 56.352 K 47 h. Med »izdatki« zapopaden je tudi znesek, ki je založen pri drugih zavodih, ker »hranilnica« dobiva denarja več, kakor ga »posojilnica« potrebuje.

Poskušeni samomor. Sin celjskega sodnega svetnika goopoda Reitter-ja, jurist Eduard Reitter pognal si je kroglo v glavo, ki mu je obtičala za očesom, da jo zdravniki ne morejo izvleči. Samomor je učinil v Vitanju, od koder so ga pripeljali v celjsko bolnišnico. Ni mnogo upanja, da okreva, a tudi potem bi postal slep revež. Kaj je navdahnilo mlademu možu moralne misli, ni jasno.

Ljubljanske novice. Trnovska župnija šteje sedaj 5507 duš. Pri zadnjem ljudskem štetju je imela 4098 duš, torej se je prebivalstvo v trnovski župniji pomnožilo za 1409. — Pred okrajnim sodiščem sta bila obsojena Avgust Erzin in J. Oražen radi žaljenja časti g. Prosenca oz. župana Hribarja. Obtožba je trdila da je Avgust Erzin v gostilni g. Hrovata na Ambroževem trgu izrazil se, »da se Hribar drži županstva, kakor uš berača« in da je g. Prosencu nadel grdo ime. Prvi obtoženec je bil obsojen na 40 K drugi pa 10 K. Da se inkriminirane besede niso izustile, pri-seglo so 3 prič, ki so bile v gostilni navzočne, nek stražnik pa je prisegel, da je te besede slišal, ko je poslušal pod oknom in obveljala je stražnikova! Obsojenca sta seve uročila priziv. — Kavar na »pri slonu« dobi v četrtki zopet nazaj markerja, kate-rega so hoteli izpodrinuti židje. Bravo! — Ogenj. V hlevu Jožefa Babška na Karolinski zemlji so zažgali otroci. Posestnik je ogenj pravočasno opazil in pogasil. — Aretovali so čevljarja A. N. iz Jahalne ulice št. 1, ker je svojega 3letnega sinčka pri pretepanju težko poškodoval. Otroka je imel na stolu privezanega od 9. do 3. ure. — Sam prijavil se je policiji radi motenja vere zasledovani Jožef Garbas iz Dola pri Grosuplju. — Umrli je poslovodja Peter Lassnikov g. Jožef Steirer. — O protestanških misijonih v Kini

bode 15. t. m. govoril v ljubljanski kazini protestanški »misijonar« Fuu Kuen Frölich. — Tržaški postopač aretovan. Ljubljanska policija je aretovala iz Trsta došlega postopača Vračkota, ki je v Trstu ukradl havelok.

Žrtve žganja. V Gabrijah so dobili mrtvega na cesti 55letnega Gašparja Rajha. Vled preobilo zavžitega žganja zadela ga je kap.

Stekel pes je ugriznil posestnikovo hčer Ano Sitar iz Sp. Ponikev, obč. Trebnje. Psa so pokončali.

Z vilami. Čevljarski pomočnik Janez Jugovic je z gnojnimi vilami počakal Janeza Hafnerja iz Godešča v bližini Jakob Bertonelejeve hiše s prijaznim namenom, Hafnerja z vilami suniti v trebuh. Hafner je Jugovica vile zbil iz rok, na kar je Jugovic potegnil nož in ga potisnil mej Hafnerjeva rebra. Hafner je težko ranjen. Jugovica so odpeljali v zapor okrajnega sodišča v Škofji Loki.

Okradena učiteljica. Učiteljica Mariji Mlakar v Planini sta bila iz zaprte pisalne mize ukradena dva desetaka, dva petaka, dva srebrna goldinarja, dva dukata, dve kroni in jeden amulet. Sumi se, da je tat 25 do 30 let star mož. 10letna hčerka trgovca Alojzija Gartnerja v Planini je videla takega moža, ki je pred hišo denar štel, ter je tudi opazila pri njem omenjena dva dukata.

Plaz podsul je v Trbižu 17letno hčer postajnega načelnika v Gornjem Trbižu, gđ. Amalijo Murschenhofer. Plaz je priletel s strehe. Ko so odstranili sneg, bila je go-spodičja že mrtva.

Nova literarna revija. Dalmatinski listi javljajo, da je »Matica Dalmatinska« sklenila, izdajati dvakrat na mesec literarno revijo.

Pouk za liberalce. Urednik znanega tirolskega protiverskega »Schererja« Karol Haberman je obsojen na šestmesečno ječo, ker je v svoji liberalni oblastnosti pastirski list briksenškega škofa sežgal. Liberalci torej nimajo neomejeno oblast soditi o vrednosti škofovskih pastirskih listov. Kako smešen je Malovrh, ki grozi, da bo on dal škofa zapreti! Tako daleč pa še nismo! To si k večjemu želi liberalna »inteligenca«.

Hrvatska agrarna banka, katere ustanovitev je sklenil lanski prvi hrvatski katoliški škof, bode pričela svoje delovanje s 4 milijoni kronami v 40.000 akcijah po 100 K. Na čelu ustanoviteljev so hrvatski škofje in vodje hrvatske opozicije. Svoje delovanje bode banka raztezala tudi na Bosno, Dalmacijo in Istro.

Nemški pravopis. Tudi Nemci imajo svoje težave s pravopisom, in nimajo prav nič vzroka, da oponašajo to stvar nam Slovincem. Ravno kar na Dunaju posebna komisija profesorjev premišljuje, kako bi se ustanovil nov »avstrijski« pravopis ki bi bil enotnejši in enostavnejši od sedanjega in bi se potem vpeljal na vseh javnih šolah. Tak pravopis je sicer pred leti že izdala vlada, a ne ugaja in je pomanjkljiv.

Častniki brez sabelj. Socijalni demokratje so v državnem zboru v vojnem odseku predložili predlog, ki zahteva, naj častniki v mirnem času ne nosijo orožja.

Od raznih strani. Kronanje angleškega kralja bode, kakor se sedaj poroča, dne 20. junija. — Ušla je kneginja Monaco. Ko se je knez vrnil s potovanja domov, zvedel je, da je 24 ur prej odpotovala v svet njegova žena. Kam je šla, ve skoro gotovo laški glasbenik Lara. — Bolezen nemškega cesarja menda ni tako lahka, kakor se jo je prvotno slikalo. Vladni »Reichsanzeiger« javlja, da se bode moral nemški cesar vled dobljene rane dalje časa posebno čuvati. — Ponesrečena stavka. Stavka pariških krojačev in šivilj je končana. Stavka ni dosegla nobenega vspeha. — Kobilice v dežju. Mej rudečim dežjem v Rimu so padale na zemljo tudi kobilice-potavalke. Pomoli hiš so pokriti s peskom iz puščav. Mej viharjem je znašala toplota 22 stopinj Celzija. — Stavkujoči zažgali tovarne. Iz Barcelone se javlja: V Maulen so se delodajalci in delojemalci stopili. Dve osebi sta mrtvi, župan ranjen. Stavkujoči so zažgali dve tovarni. — Iznajdba za foto-

gafe. Fotografu Vantier v Grandsonu se je posrečilo iznajti način, s katerim se lahko fotografira na daljavo 210 kilometrov zračne črte. — Vera je privatna stvar. Socijalnodemokratski občinski zastop v Lillu na Francoskem je neko kapelo spremenil v javno stranišče. — Poslanec Sehnal je dal na razpolago svoj mandat češkim socijalcem, ker je pred volitvami obljubil, da vstopi v klub, v katerem bo večina čeških poslancev, a svoje obljube ni držal. — 1000 odvetnikov ima Dunaj. — Iz občinskega sveta v Rimu so katoliški občinski svetniki izstopili, kar je dalo pouličnjakom povod k protikatoliškim demonstracijam. — Odklonjena želja Fincev. Finski senat je prosil ruskega carja, naj dovoli, da ostanejo razni finski dokumenti se shranjeni na Finskem in se ne prepeljejo v Petrograd. Car je to željo odbil. — V angleški zgornji zbornici je Brave predložil zakonski načrt, po katerem se naj iz prisega angleških vladarjev črta znani odstavek proti katoliški cerkvi. — Češka ima po najnovejšem ljudskem štetju 6,277.245 prebivalcev, leta 1890 jih je imela 5,809.407.

Kaj pa pravi »inteligenca«? Kako poštene ljudje so »Narodovci«, priča njih boj proti ljubljanskemu škofu. Pisali so, da je on naročil za veselico damam šopke, češ: tak je! Dokazali smo, da to ni res. Nato so pisali, če jih ni naročil, jih je pa plačal. Dokazano je, da tudi to ni res, sedaj pa pišejo, da »naročil in plačal jih je nekdo drug, seveda v škofovem imenu in s škofovim denarjem.« Tudi to je laž. Kaj si bodo pa sedaj izmislili ti poštenjaki? — »Ljubljanski kapelani, župniki in kanoniki s pristnim ognjem naskokujejo ženska srca«, »Vencajz ima železno črlo«, »Šusteršič je obroče trimoglav«, Bezeljakove nerodnosti pripisuje »Narod« »klerikalcem«, ko vendar nesrečni zmešani Bezeljak spada veliko bolj k liberalcem. Liberalci v Begunjah nad Cerknico slovesno zatrjujejo, da niso »smrkavci.« Za »vinogradniško društvo« dela »Narod« izborna reklamo. Celovrsto član- kov piše proti njemu, a čim bolj je zasramuje, bolj prospeva. Med Jenkovimi pesmicami je »Narod« srečno iztaknil, da je najboljša »Pod gradom«, ki je v resnici najbolj umazana. Neki kapelan na Goriškem je baje »malikovalce«, ker »po božje časti kardinala Missio.« Udje »Slo-m-šekove zveze« so baje nemškutarji, predsednika pa pošilja »Narod« na Kitajsko. Šusteršič in Krek sta na shodu v »Katoliškem Domu« točila »hudičevu olje.« Šusteršič je »umetnik katoliške rabulisti-ke«, »uganja nevreden humbug glede potresnega posojila«, se »frivolno igra«, dela »slabe dovtype«. »Narod« pravi, da je on »resen« list in se ne more pečati podrobneje s takimi »bedarijami«, kot jih delata Šusteršič in Krek! Hm — »inteli-genca«!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. marca. Predloga o vojaških novicah je v drž. zboru odobrena. V današnji seji državnega zbora je predsednik naznanil, da je dobil od ministerskega predsednika dopis, v katerem dr. Körber želi skorajšnjo volitev v kvotno deputacijo. Predsednik je izjavil, da bode dal to volitev na dnevni red prihodnje seje. Zbornica nadaljuje z prvim branjem predloge o žganjarini. Eisenkolb govori proti.

Dunaj, 13. marca. Sv. oče je podelil blagoslov županu dr. Luegerju in dunajskemu prebivalstvu.

Dunaj, 13. marca. Letošnji strankarski shod nemške ljudske stranke se bo vršil v Lincu 17. t. m. O delovanju stranke bode poročal poslanec Beuerle, o položaju bode govoril poslanec Löcker.

Gorica, 13. marca. Veliki vojvoda toskanski je s soproga prišel sem.

Monakovo, 13. marca. Nemški prestolonaslednik je prišel k slavnostim. Pred narodnim muzejem se je položil temeljni kamen za spomenik princu regentu, na trgu pred kolodvorom pa se je odkril kip prince regenta.

Berolin, 13. marca. Neka priča trdi, da Weiland ni pravi napadalec na nemškega cesarja. Pravi napadalec je ušel. Weilanda so prijeli krč, ko je videl napad. Preiskava se nadaljuje.

Petrograd, 13. marca. Čuje se, da pride sem kralj Aleksander. Meseca septembra pride v Petrograd italijanska kraljeva dvojica.

Pariz, 13. marca. Tu se je ustanovila mednarodna zveza, ki bode združevala vse burske odbore po Evropi in Ameriki in delovala na to, da se uresniči resolucije, sprejete na mirovnem kongresu v Haagu.

Madrid, 13. marca. V Ripoli, v provinciji Gerona, je prišlo včeraj do ostrega spopada mej množico, ki je zahtevala dela, in orožništvo. Jeden demonstrantov je mrtev, trije so ranjeni. Iz Guaitaraesa se poroča o nemirih proti jezuitom. Število v Kataloniji zaprtih tovarn je 65.

New York, 13. marca. Iz Rio de Janeiro se poroča: Braziljska mornarica je strogo opazovana, ker se sumi, da se poskuša monarhistički pokret.

London, 13. marca. Iz Laureanza Marquez se javlja: Botha je popolnoma pripravljen da se uda tudi, ako s tem Dewet ne bi bil zadovoljen. Zahteval je vojno premirje, da stopi v zvezo z Dewetom. Buri zakopavajo svoje topove. Železnica mej Laurenceo Marquez in Pretorijo je Burov prosta.

London, 13. marca. Kitchener javlja iz Pretorije: Dewet se nahaja se- verno od Brandforta. Vedno deževje ovira gibanje angleških čet. V kapski koloniji zasledujejo angleški poveljniki dva burska oddelka.

London, 13. marca. Dewet se hitro umika proti severu. Njegov cilj je skoro gotovo Bultfonteine. V vzhodu Oranje države so z malimi četami burski voditelji Pretorius, Brandt, Herzog in Kolbi. Brandt je vjel 15. Angležev. Proti Dewetu so operacije nemogoče. Kadar je v sili, se njegove čete razidejo in potem zopet zbero. Jediní Buri v kapski koloniji so pod poveljstvom Krützingerja in Schäferja.

Pekin, 13. marca. Poslaniki so postavili novo listo krivcev, v katero je zaznamovanih nad sto kitajskih uradnikov, za katere zahtevajo degradacijo, prognanstvo, ječo in v osmih slučajih obglavljenje.

London, 13. maja. Položaj v Kini postaja resen in se je bati, da ne pride radi Mandžurije do resnega spora. Japonska je svojemu vojnemu brodovju naznanila, naj bode pripravljena za odhod.

Cena žitu na dunajski borzi dné 12. marca 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7-81 do K 7-82
» za maj-junij . . .	» 7-96 » » 7-97
» za jesen . . .	» 7-98 » » 7-99
Rž za pomlad . . .	» 7-81 » » 7-82
» za maj-junij . . .	» 7-76 » » 7-77
» za jesen . . .	» 7-06 » » 7-07
Turšica za maj-junij . . .	» 5-43 » » 5-44
» za julij-avg. . .	» 5-52 » » 5-54
Oves za pomlad . . .	» 6-58 » » 6-59

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 756-0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
12.	9. vvec	732.9	4.4	sl. svzh.	jasno	
13.	9. zjut.	734.9	0.5	sl. jzh.	oblač.	11.3
13.	2. popol.	733.4	5.1	sl. jvzh.		

Srednja večerajšnja temperatura 6.6°, normale: 3.6°

Pleskarska in v to stroko všteto se stavbena in pohištvena dela

izvršujeta in se pri-poročata v naročila iz mesta in z dežele **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno za-nesljivo in brez konkurence 13 11-9

Na prodaj je v bližini mesta Kamnik po jako nizki ceni in pod zelo ugodnimi pogoji, radi družinskih razmer, lepo, v ravni ležeče, arondirano 261 1-1

kmetijsko posestvo.

Več o tem pové iz prijaznosti g. **Mattja Jeraj**, posestnik in župan v Podgorju poleg Kamnika.

Priznane dobre in cenene

ure

švicarskega izdelka

z 2 letnim jamstvom priporoča

H. Suttner, urar

***** v Kranju

solidna domača eksportna hiša za ure, zlatino, srebrnino in optično blago.

Velik ilustrovan cenik na zahtevo zastoj in franko. 250 10 2

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izbiri po najnižjih cenah.

7 21

Blago za
moške obleke,

kakor kamgarn, štof, ševijot, loško blago (gorenjski ševijot), v veliki zalogi po cenah brez enakosti, se prodaja pri 229 7-3

R. Miklauc,

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

Vila na Bledu!

Lepa pred par leti novo zidana vila „Danica“ z 12 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, vsa nanovo opravljena, z lepim vrtom in krasnim razgledom na Triglav in planine se iz proste roke

proda.

Več pove gospa Marija Skale v Ljubljani. 241 3-2

Prodá se
klavir.

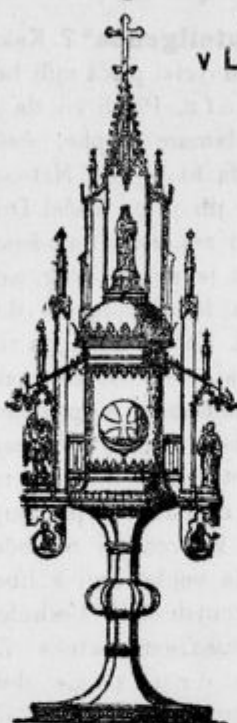
Cena mu je nizka. — Oglasiti se je pri Alojziju Švegelju, organistu v Bukovšici pri Škofji Loki. 259 2-1

Leopold Tratnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečistiti duho ščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega
orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-7

Oklic.

251 3-3

Prostovoljno se prodajajo k graščini Kleviše pri Polšniku spadajoča poslopja in zemljišča, ležeča ob vožni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solnčni strani v zatišju.

Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizu 80 oral, gozdovje okoli 120 oral. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska poslopja so v najboljšem stanju.

Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru

Skupna vrednost znaša 15.000 gld.

Natančnejša pojasnila daje

dr. Janko Jamšek,
advokat v Liti.

**Predzadnji
teden!**

Glavni dobitok
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20 %.

**„Invalidendank“-srečke
à 1 krono**

122 13-9

priporoča **J. C. MAYER v Ljubljani.**

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles

prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najboljše, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlate in srebrne v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Best ck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom

28 18

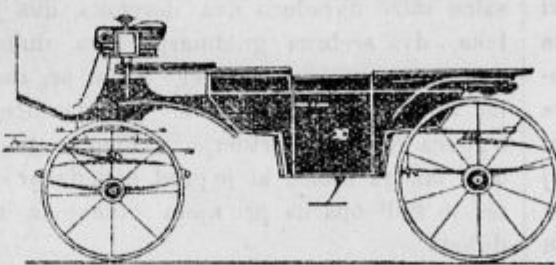
Vabim na obični obisk in ogled

z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto

F. Wisjan izdelovalec vóz

v Ljubljani, Rimska cesta 11

priporoča sl. občinstvu in zlasti preč duhovščini

svoje zalogo izdelanih

„landauerjev“, koleselnov

in na pol kritih vóz

ter izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela

v najlepšem slogu in po nizki ceni. 247 3-2

Otvoritev trgovine s fotografskimi potrebščinami.

Prijateljem fotografije, osobito amatérjem in fotografom na deželi, uljudno naznanjam, da sem otvoril tudi trgovino z vsemi fotografskimi potrebščinami, kakor: raznih aparatov, ploč, kemikalij itd. Prodajal bodem vedno sveži papir, vse kakoršnje uporabljam sam za svoje izdelke. — V zalogi bodem imel raznovrstne kartone in passepartouts ter najnoveše priprave za izdelovanje razglednic.

P. n. gg. amatérji-fotografi imajo na razpolago brezplačno temnico za vlaganje ploč, kakor tudi razna navodila k fotografiji.

Retuširanje, vzbujanje ploč, izdelovanje slik po nizki ceni, dalje tudi pouk novincem. Objednem priporočam tudi svoj že več let obstoječi fotografski zavod za vsa v to stroko spadajoča dela, posebno opozarjam na novo povečanje slik v domačem atelirju.

Za umetno, čisto in trajno delo se jamči.

V mnogobrojni obisk in naročbo uljudno vabi z velespoštovanjem 266 2-1

Fotografski zavod **D. Rovšek-a** in trgovina s fotografskimi potrebščinami,

Ljubljana, Kolodvorske ulice 34 a. — Telefon št. 77.

Filijalka: Wolfve ulice šte. 6 b. — Telefon šte. 78.

NB. Trgovina se nahaja v glavnem zavodu. Kolodvorske ulice št. 34 a, na vrtu

Največja zavarovalna družba za življenje

je

**„The Mutual“
v New-Jorku.**

Ustanovljena 1842.

Z nasprotnim zavarovanjem.

Skupno premoženje dné 1. januarja 1900:

K 1489⁶/₁₀ milijonov.

Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:

K 38,158.423.

235 10-6

Jamstvena glavnica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

BRATA POLLAK v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 13. marca.

Skupni državni dolg v notah	98 55
Skupni državni dolg v srebru	98 45
Avstrijska zlata renta 4%	118 30
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98 20
Ogerska zlata renta 4%	118 35
Ogerska kronska renta 4%, 200	98 30
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1673 —
Kreditne delnice, 160 gld.	701 75
London vista	240 30
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117 45

20 mark	23 49
20 frankov (napoleonor)	19 08
Italijanski bankovci	90 40
C. kr. cekini	11 32

Dné 8. marca.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	184 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170 25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95 80
Tisine srečke 4%, 100 gld.	149 —
Dunavske vravnayne srečke 5%	261 —

Dunavsko vravnayno posojilo l. 1878	106 15
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 15
Priporitne obveznice državne železnice	427 —
južne železnice 3%	349 —
južne železnice 5%	124 —
dolenjskih železnic 4%	99 50
Kreditne srečke, 100 gld.	401 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	52 —
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	26 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 —
	61 —

Salmove srečke, 40 gld.	205 —
St. Genois srečke, 40 gld.	230 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	393 —
Ljubljanske srečke	57 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	277 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6338 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	843 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 25
Splošna avstrijska stavbinska družba	167 —
Montanska družba avstr. plan.	465 60
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	460 —
Panirnih rubljev 100	253 —

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l. Stöbelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.